

Motorový model konstrukce Květoslava Dudy z Krnova /1930/

E l i p t i k - 1 9 4 7 . =====

Když jsme se po skončení války vrátili zpět do Krnova z moravského Slovácka z Kunovic, podařilo se mi vyměnit s kamarádem za knížky, starší amaterský spalovací motýrek o obsahu jen $0,6 \text{ccm}^3$. Byl to můj první i když starší detonační motor. Skreslil jsem si a postavil jednoduchý trupový model, ale s tvarovaným křídlem do elipsy i dvěma směrovkami jak se mi tehdy líbilo. Místo koleček, které jsem neměl k disposici jsem použil lyži z ohnuteho ocelového drátu Ø1 pro ochranu vrtule proti zlomení. Model létal po hodově jen motor se špatně nahazoval. ~~Model~~ Model byl celý z tuzemských materiálů, včetně potahu.

S t a v b a m o d e l u :

T r u p - jednoduchého hranatého průřezu i tvaru, sestaven ze dvou bočnic spojených příčkami s pylonom pro nadsezené křídlo a dvěma směrovkami na koncích výškovky. Obě bočnice sestavené z lišt 3x3 včetně všech příček a doplněné přepážkami z překližky v místě vlepení pylonu. V prostorový trup sestavíme na jeho horní rovné straně. Motorová přepážka z překl. 3mm na které je přišitá i drátěná lyže místo podvozku. Pylon sestavíme i slepíme samostatně z lišt 5x10 a oboustranně polepíme překl. 0,8mm, včetně horní desky 0,8x40x165mm.

K o r m i d l e - obě směrovky slepené z lišt 2x2, 2x10 a pediku Ø2,5mm. Výškovka s profilem Rhode St. Genese 29 slepená z žeber překl. 0,8mm, náběžka 3x3, hlavní 2x5, odtokovka 2x8. To vše slepené v celek a po potahu papírem doplněné přilepením obou směrovek.

K ř í d l o - je vcelku s dvojitým vzepětím s profilem MVA-301 poutaného k trupu gumou přes bambusové kolíky. Žebra vyřezaná z překl. 0,8 a vylehčená. Náběžka 3x3, obě hlavní lišty 2x3 nad sebou, pomocná 2x5, odtokovka 3x10 zbrusušená do klinu se zářezy pro žebra. Náběžka uši ohnutá do tvaru nad plamenem svíčky, odtokovka lamelována do tvaru ve špendlíkové šabloně z pěti lišt 2x3. Koncové oblouky jsou z pediku Ø3 s vzepětí pojištěné vlepenými spojkami z překl. 2mm.

P o t a h - středně silným papírem Diplom či Plumo, vypnuto vodou a aspoň 2x lakováno Celonem, který se používal na opravy plátěného potahu u velkých kluzáků. Úhel seřízení křídla $+3^\circ$, výškovky $-0,5^\circ$, poloha těžiště $\pm 78\text{mm}$ od náběžky, motor dolů -1° .

Ještě pár vzpomínek autora modelu!

Dávno je pryč doba, kdy jako kluci jsme chodili pozorovat první začátky létání v Krnově na kopečku nad soutokem Opavy s Šlapavicí u hranic s Polskem. Tehdy se létalo s kopce pomocí gumového lana a několika dobrovolníků na každé straně se startérem co vzadu odjistil kotveného kluzáku. Většinou to byl typ ŠK-38 či Z-23 s letem proti větru a přistáním rovně před sebe.

Zajímavější podívaná byla na prvním poválečném leteckém dni v 1947 na
loše provizorního letiště u Červeného dvora, který byl předzvěstí otevření
leteckého nebe i v této východní severní Moravy. Ukázalo se čeho je schopno
radšení a lásky k jednomu z nejkrásnějších sportů - létání. Nastala doba
ledání vhodnější plochy pro vybudování dobrého letiště, čas budování a práce.
Na novou plochu budoucího letiště nedaleko poutního místa Cvilín s daleko
viditelným kostelem se od nemocnice přemístil montovaný dřevěný hangár
a úschově stávající letecké techniky z pozůstatku po němcích a darů USA -
tva motorové letouny Piper J-3. Spolu s budovou naproti Cvilinskému nádraží
na ulici Hlubčická 42, což byl pozůstatek po hitlerjugent s garážemi vespod
prostornou modelářskou dílnou nad garážemi, byla budoucnost činnosti let.
modelářů vyřešena. Těch krásných a dobré létajících modelů co jsme s perou
dílně slepili a zlepšovali si tak svou zručnost.

V garážích nás kluky zajímal i současná technika, ale nejvíce jsme ob-
libovali naleštěnou TATRU 11 /M-KN-749/ se kterou jsme v májovém průvodu
nad horních leteckých košilích s obřím modelem větroně propagovali naši
milovanou činnost. Později to byl i nákladní vůz "Erena" s lavičkami po
obou stranách korby se kterou nás plachtaři hromadně zavezli na soutěže v
Pavě, Studénce, Ostravě či jinde. Byla to odměna za brigády na letiště.

Ovšem pro nás modeláře byl největší ráj v dílně nad garážemi se spou-
stou materiálů potřebného ke stavbě modelů. Hlavně velké množství překližek
různých možných rozměrů, smrkových lišť, potahových papírů, ale i množství plá-
níků skolních modelů NSFK dle kterých jsme své modely stavěli, než jsme si
začali kreslit své vlastní konstrukce. Většinou jsme stavěli volné modely,
jen několik kluků stavělo upoutané, se kterými pak létali na nedalekém škvá-
rovém hřišti, kde se později jezdily i ploché dráhy motocyklů.

Tyto nadherné a staré vzpomínky si rád oživil nestor leteckých nad-
enců Květoslav Duda a na papír zachytily Raška Zdeněk senior

Technické údaje modelu.

rozpětí	1030mm
délka	765mm
plocha celkem	18,9dm ²
hmotnost	220g
zatížení	12g/dm ²
motor - vrtule	smalterský 0,6ccm ³ - šířka 180,
profil křídla	MVA-301
profil výškovky	Rhode St. Genese 29

V prvním průvodu Krnovem
naše TATRA 11 - M-KN s obřím modelem

17 letý „Květoušek“